

351.78

1973 NOV 2

244

BUDAPEST

Az államigazgatási határozatok törvényessége és végrehajtása

Tanácsörvényünk rendelkezése szerint a végrehajtó bizottság titkára látja el a hatósági tevékenység felügyeletét. Munkája eredményes végzéséhez szükséges a törvényességi helyzet ismerete. Ennek jegyében indított a tanácsörvény hatályba lépése után a Fővárosi Tanács vb egy széles körű felmérést, minden fővárosi szakigazgatási szervnél megvizsgálták az államigazgatási határozatok törvényességét. Ezt a munkát folytatva került sor ebben az évben az államigazgatási határozatok végrehajtásának értékelésére.

A vizsgálat összefogója és irányítója a Fővárosi Tanács vb hatóságfelügyeleti osztálya volt. Az 1972. évben hozott jogerős államigazgatási határozatokat ellenőrizték, illetőleg azok végrehajtását az év március 30-ig bezárólag.

A kerületi tanácsok szakigazgatási szervei által hozott határozatok többsége megfelelt a jogszabályokban előírt követelményeknek.

TÖRVÉNYSÉRTÉS MIATT

kevés elsőkörű határozatot kellett megváltoztatni. Az egészségügy, ipar, kereskedelem területén meglehetősen ritka a törvénysértés. Az ilyen ügyek intézése viszonylag egyszerű, azt a jogszabályok egyértelműen meghatározzák.

Más területen viszont bonyolultabb jogviszonyokat kell mérlegelni, állampolgárok közötti jogvitákat eldönteni, esetleg a köz- és magánérdekeket kell egyeztetni. Néhol túl sok a jogszabály, igen bonyolultak például a lakás- és lakbérrendeletek. A telekrendelethez, annak végrehajtási utasításához, majd ezek 40 oldalas magyarázata, illetőleg mindennek megfelelő alkalmazása, szintén nem könnyű munkát jelent az ügyintézőknek. Emellett a sajnos még mindig meglevő fluktuáció miatt az előadók egy részének nincs kellő gyakorlata, hiányzik a szaktudása. Mindezek következtében például a köz műveléssel kapcsolatos határozatok 4,2 százalékát, lakásügyben 3,4 százalékát kellett jogszabálysértés miatt megváltoztatni.

ALAKI ÉS TARTALMI HIÁNYOSSÁG

ritkán fordult elő. Alaki hiba főként a határozatok szerkesztésében jelentkezett. Ezeket a hiányosságokat a július 1-től alkalmazott egységes nyomtatványrendszer várhatóan megszünteti, ugyanis az megfelelően tájékoztatja az ügyintézőt a formai előírásokról.

Tartalmi hiányosság leggyakrabban a határozatok megalapozatlanságából és a nem kellőképpen tisztázott tényállásból adódott. Az ilyen esetek zömében az ügyfelek is hibásak voltak, ugyanis jelentős tényeket elhallgattak, illetőleg azokat csak a panaszeltérítés során bizonyították.

A végrehajtást gátló tartalmi hiányosságokat találtak néhány esetben az építéstudomány, lakásügy, egészségügy terén, ahol a határozatokban helytelenül jelölték meg a teljesítési határidőt. A műszaki osztályok pedig nem minden esetben

küldték meg a határozatot valamennyi személynek, akiknek jogát vagy érdekét a határozat érinti.

A kerületi szakigazgatási szervek határozatainak 9,4 százalékát

NEM HAJTOTTÁK VÉGRE,

zömében az állampolgárok mulasztása miatt, akik egyebek között nem fizették be a kivetett adót, nem tartották be az építési fegyelmet, nem teljesítették a közműveléssel kapcsolatos kötelezettségeiket. A határozatok fél százalékában a szakigazgatási szerv nem ellenőrizte a határozat végrehajtását. A további két százalékot különböző objektív okokból nem hajtották végre. Ezeknek az okoknak egy része azonban a szakigazgatási szervek közötti ésszerű koordinációval, megfelelő együttműködéssel megszüntethető.

Példaként említsünk egy kirívó esetet. Egy iparos kapott iparáttelepítési és helyiség átalakítási engedélyt — anélkül, hogy helyiséget utaltak volna ki részére!

A határozatok végrehajtása során nagyon lényeges a teljesítésre előírt határidő. Ezek általában reálisak, a jogszabályokban foglaltaknak és az egyéni elbírálás követelményeinek megfelelnek. Bár vannak hiányosságok is. Például a jogcím nélküli, jóhiszemű lakáshasználónak 30 napon belül ki kell költöznie a lakásból, s ha saját magának kell lakást szereznie, akkor bizony gyakran lehetetlen a határidőt betartani. Túl rövid, mindössze három napos határidőt szabnak meg az állami gondozást elrendelő határozatok teljesítésére; itt a jogszabály módosítására volna szükség.

Ha az állampolgárok nem hajtják végre önként a határozatot, a hatóság beavatkozására van szükség. Az esetek zömében

PÉNZBÍRSÁGOT SZABNAK KI.

De ennek hatékonysága nemcsak összegétől, hanem attól is függ, hogy a kiszabott bírság behajtását a bíróság szakigazgatási szerv ellenőrzi-e! Ezt gyakran elmulasztják. Így esetenként további pénzbírságokat szabnak ki, holott az egyáltalán nem vagy csak hosszú időn belül hajtható be az ügyféltől.

A Fővárosi Tanács vb megtárgyalta az államigazgatási határozatok végrehajtásáról készült beszámolót és megállapította, hogy a végrehajtás helyzete a fővárosban alapjában pozitív. Felhívták a fővárosi szakigazgatási szervek vezetőit, és a kerületi tanácsok vb-titkárait, hogy a jelentést értékeljék és a feltárt hiányosságok felszámolására tegyék meg a szükséges intézkedéseket.

A jelentést nemrégiben közösen megvitatták a Fővárosi Tanács vb-titkára, a kerületi tanácsok elnökei és a Fővárosi Tanács hatósági munkát végző szakigazgatási szerveinek vezetői is. A kerületi tanácsok az alapos és tárgyilagos vizsgálat tanulságait kedvezően fogadták, felismerték a szükséges intézkedéseket.

A főváros rendje és közbiztonsága

A főváros legutóbbi tanácsülésén Baranyai György vezérőrnagy, a Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője beszámolt hazánk legnagyobb települése rendjének és közbiztonságának alakulásáról. Nem „egyszerű” hivatalos kötelezettségtétele tette ezt, hanem annak nyilvánvaló tudatában, hogy a rendőrség jó vagy rossz munkája, erőnye vagy elnéző magatartása rendkívül nagymértékben befolyásolja egy nagyváros életét, lakóinak közérzetét, sőt rajtuk keresztül társadalmunk morális színvonalát is.

Előljáróban a vezérőrnagy felhívta a figyelmet arra, hogy országunk szocialista fejlődése előrehaladtával változnak ugyan a bűncselekmények, visszaélések egyéni és társadalmi okai, teljes megszüntetésükre azonban aligha számíthatunk. A még fellelhető társadalmi ellentmondások tudati tükröződése — a múlt tudati maradványaival együtt — gyakran újonnan keletkező indítékokra, a régihez képest más jellegű rendbontásokra, bűncselekményekre vezethetnek.

Megelőzés és bűnüldözés

Fontos elvi kérdés, hogy a rendőrség feladata a vonatkozó törvények és szabályok betartása és betartatása, a közrend biztosítása, a megelőzés, a bűnüldözés, a felderítés és semmi esetre sem az, hogy politikai ideológiai vitákba, kizárólag gazdasági, termelési jellegű problémákba avatkozzék be. Ez viszont nem jelenti azt, hogy egyes káros tendenciákra ne figyeljenek fel, azokat ne jelezzék és a hozzájuk érkező észrevételeket vagy magukat a megkeresőket ne irányítsák az intézkedésre hivatott szervekhez.

A tanácsi munka során különösen úgy érezzük, éppen a kezdetben talán jelentéktelennek látszó szabálytalanságok, negatív tendenciák felmerülésekor fontos a figyelem felhívása, mielőtt még azok törvénysértőkké vagy kifejezetten visszaéléssé, bűncselekménnyé nem válnak.

A beszámoló foglalkozott a több kerületben megszüntetett, körzeti megbízott szolgálattal, amelynek hiányát nemegyszer és indokoltan panaszolják még ma

is egyes tanácsüléseken. Mégis elfogadható és a nyomozó létszámgondok miatt is indokolt a megszüntetés, hiszen — mint halottuk — a körzeti megbízottak munkaidejük 80—85 százalékát adminisztrációs munkával töltötték. Viszont az utóbbi években ugrásszerűen megnőtt idegenforgalom, a „mozgó bűnözés” gyakoribb válása a közterületi megelőző, illetve intézkedő tevékenység megerősítését követelte.

A múlt évben a rendőri intézkedések száma 40 százalékkal nőtt. A lakosság által URH-ként számoltartott szolgálat 1972-ben 22 ezer, az év első felében pedig 13 ezer alkalommal intézkedett a lakosság érdekében. Ennek elismerése mellett is meg kell azonban jegyeznünk, hogy a lakosság gyakran jogosan hiányolja a közrend, a lakóházak nyugalma tartósan zavaró elemek, olykor túl engedékeny, nem elég szigorú felelősségrevonását és büntetését.

Nagyobb szigort

A bírságoló munkát — véleményünk szerint helyesen — az utóbbi időben már úgy irányítják, hogy nagyobb összegű helyszíni bírságolás, illetve pénzbüntetés kiszabásával igyekeznek a visszatartó hatást fokozni. Különösen fel kell hívni a tanácsok figyelmét az évi 2 ezer csendháborítási és több, mint 5 ezer köztisztasági szabálysértési feljelentésre, amelyet a rendőrség címükre továbbított és amelyek elbírálásában fokozott szigort és a rendőri szervekkel egységes fellépést kellene gyakorolni. Ugyancsak régen sürgeti a lakosság a levegőtisztaságának megóvására a gépjárművek okozta szennyeződések erősebb büntetését. A közlekedésrendészeti feladatok is ugrásszerűen megnöttek a főváros forgalmának rohamos növekedésével együtt.

Szóljunk ezek után a talán legizgalmasabb témáról, Budapest közbiztonságáról és az azt veszélyeztető bűncselekmények alakulásáról. A fő okok között még ma is az alkoholizmus, az agresszivitás és a visszaeső bűnözők bűnszervező tevékenysége szerepel. Ezek közül különösen az alkohol befolyása alatt elkövetett cselekményekről úgy véljük, még mindig nem eléggé gondolkodtatják el és sarkallják tettekre az érde-

kelt szerveket, beleértve az egyes kerületi tanácsokat is. Pedig a tanácsai önállóság növekedése számunk kedvező intézkedést tenné lehetővé.

Fokozott ellenőrzést

Ugyancsak az egyéni és társadalmi felelősség, az ellenőrzés fokozott felkeltésére, illetve szigorítására lenne szükség, a szocialista tulajdon védelmében, a harácsolási szemlélet, a törvénytelen úton való meggazdagodás az előforduló korrupció megelőzésére, felderítésére és szigorú büntetésére.

Az elmúlt évben több mint 34 ezer bűncselekményt követtek el, ami nem egyenlő a tettesek számával, hiszen egyenként olykor tucatnyi törvénszegés terheli a vádlott lelkiismeretét. Az elkövetők 20 százaléka maradt ismeretlen. Elszomorító adat, hogy a 25 évesen aluliak részaránya 38—40 százalék, noha a fiatalkori bűnözés megelőzésére, a galéri-tevékenység visszaszorítására rendkívül nagy gondot fordítanak.

A bűnözés tendenciája egészében véve azonban jelenleg pozitív: 0,3 százalékkal, sőt valójában még nagyobb mértékben csökkent, ugyanis a cselekmények 12 százalékát az önkiszolgálókban elkövetett lopás tette ki, ami azóta ismét csak szabálysértésnek minősül. Szembetűnő tény azonban, hogy az év első felében elkövetett bűncselekmények 70 százaléka vagyon elleni. Ez alátámasztja a cikkünkben már az előbbiekben szorgalmazott ellenőrzés megszigorítását, mind az államigazgatási, mind a gazdasági területeken. A rendőr-főkapitányság vezetője egyértelműen kijelentette, hogy Budapesten nincs szervezett bűnözés.

Lakóbizottságok figyelmébe

Kedvezően bírálható el, hogy csökkent az erőszakos jellegű bűncselekmények száma: emberölést tavaly 38, 1973 első felében 13 esetben követtek el. Az okok évek óta változatlanok: többnyire az alkoholizmusra, áldatlan családi életre, garázdaságra, bosszúállásra vezethetők vissza, anyagi okok továbbra is csak igen ritkán motiválják. Ez a tény a szocialista együttélés normái, az otthon nyugalma, rendje fölötti fokozott örködést követeli meg, ami nem utolsósorban az éppen napjainkban választásra kerülő lakóbizottságok gondjait növeli és időben tett intézkedései fontosságát húzza alá.

A rendőr-főkapitányság vezetője kiemelte a tanácsok, az immár 6100 fős önkéntes rendőri hálózat és a lakosság támogatásának rendkívüli jelentőségét az állandó létszámgonddal küzdő, nemritkán veszélyhelyzetben is önfeláldozóan helytálló rendőrség számára. E cél érdekében különösen fontosnak tartják a tanácsai és rendőri szakterület közötti sokoldalú, kölcsönös tájékoztatók és rendszeres konzultációk szerepét. Ennek az egészében — más nagyvárosokéhoz hasonlóan — kedvező rend és közbiztonsági helyzet ellenére is, úgy véljük, még számos lehetősége nincs kihasználva, s ez mind a tanácsai szervek még színvonalasabb munkája, mind az állampolgári feyelem növelése, s a lakosság igényeinek kielégítése szempontjából is még ki nem merített tartalékokat rejt magában.

Komor Vilma

November 7. tiszteletére új óvodát avatnak

350—400 óvodai férőhely létesítését irányozták elő a XI. kerület ötéves tervében és helyett a tanács erőfeszítésének eredményeként 500 kisgyermek részére építenek új óvodát.

Mindez annak köszönhető, hogy a vállalatok is rendkívül fontos társadalompolitikai kérdések tekintik a gyermekintézmények fejlesztését. A kerület vállalatai, intézményei több mint 50 millió forint anyagi támogatást ajánlottak fel a bölcsőde, óvodaépítés segítésére. Emellett az üzemek szocialista brigádjai is tevékeny részt vállalva dolgoznak az építkezéseken vagy szabad szombatban bemennek munkahelyükre, s napi keresetükkel járulnak hozzá a költségekhez.

A társadalmi összefogás eredményeként január első napján átadtak egy 100 férőhelyes óvodát. Ma avatják a Műszaki Egyetem és a Kábelgyár segítségével mintegy 45 millió forintos költséggel felépült 200 férőhelyes Kanizsai úti óvodát. Jövőre pedig további 200 óvodás és 60 bölcsődés korú kisgyermeknek biztosítanak „második otthon”.

(d)

(délceg)